

Bijbelstudie

Offers, wat moet ik er mee

Aad van Zuijlekom

Thuis ben je bij het lezen uit de Bijbel aan Leviticus toe. Het ene na het andere offer. Er is geen doorkomen aan. Wat moeten we ermee? Bovendien: al die offers zijn toch al door Christus vervuld? Dan is het helemaal niet meer van deze tijd om je er nog in te verdiepen.

Een schokkend woord

En toch... De Bijbel is vol van offers. De eerste broedermoord vindt plaats naar aanleiding van een offer. Kaïn slaat zijn broer dood. Hij was woedend omdat de Heer geen oog had voor zijn offer, en wel voor dat van Abel (Gen. 4). Kaïn had zelfs het initiatief bij het offeren genomen (vs. 3). En toch hoefde de Heer zijn offer niet. Joodse uitleggers zeggen wel: Kaïn graaide maar wat bij elkaar voor zijn offer. Zijn hart was er niet bij. Dat kan, als je op je in laat werken hoe er bij Abel uitgebreid bij staat dat hij *van de eerstgeboren dieren van zijn kudde de mooiste uitkoos* (vs. 4). In Hebreëen 11:4 lees je dat Abels offer meer waard was door zijn geloof. Het had te maken hoe hij over God dacht. Geven vanuit verwondering. Dankbaarheid. Besef van eigen plaats tegenover God. Kaïn geloofde ook wel in God. Maar hij bleef op afstand... Abel had zijn God lief. Wilde van genade leven. Klampte zich vast aan Gods reddingsplan (Gen 3:15).

Ook Abram brengt offers. Als hij vanuit Ur en Haran na een reis van zo'n 2000 kilometer in het beloofde land komt, bouwt hij een altaar. Eerst in Sichem, later in Betel (Gen. 12:7 en 8). Een altaar bouwen: voor Abram was dat een zaak van geloof. Reageren op God. Op Gods beloften. God had hem het land beloofd. En Abram reageerde. Riep Gods naam aan. Erkende: *mijn God heeft het hier te zeggen*. Abram deed niet mee met de autochtonen om hun goden te vereren (als hij daar wilde integreren, was hij vast welkom geweest). Maar Abram beled dat zijn God het hier te zeggen had. Offeren betekende voor Abram: midden in de wereld belijden dat de wereld van jouw God is. Van de Heer die zijn grootse beloften doet. Wij hoeven die wereld niet te veroveren. Wij hebben die wereld wel tegood. Daarom bidden wij: laat uw koninkrijk komen...

Die eigen eredienst van Abram werd hem niet in dank afgenomen. Waarschijnlijk was zijn vertrek uit het beloofde land (Gen. 12:8) een gedwongen vertrek. Hij werd uitgezet, de woestijn (Negev) in.

Indeling offers

Offers nodig voor verzoening

- Zond- of reinigingsoffers (eerste aanduiding NBG '51, tweede aanduiding NBV)
- Schuld- of hersteloffers (idem)

Offers als uiting van dankbaarheid en bewijs van gemeenschap

- Brandoffers
- Vredeoffers (dank-, gelofte- en vrijwillige offers)
- Spijsoffers

- Pleng- of wijnooffers (eerste aanduiding NBG '51, tweede aanduiding NBV)
- Reukoffers of wierook

Reinigingsoffers

Je had zonder opzet gezondigd. Een ander wees je erop. Of je kwam er zelf achter. Je ging onderuit in je strijd tegen je zonde. Wat dan?

Zonde zonder opzet staat tegenover het willens en wetens zondigen. In het laatste geval spot je met de Heer (Num. 15:30v). Dan wil je van geen genade weten. Je wilt er in elk geval niet van leven. Je gaat goedkoop om met Gods genade. Dat is goddeloos. Zelfs als je in onwetendheid zondigt, ben je niet onschuldig. Sterker nog: soms kun je er niets aan doen, en moet je toch beseffen dat je eigenlijk niet overleven kunt in de nabijheid van de Heilige: een reinigingsoffer was bijvoorbeeld ook nodig na een bevalling (Lev. 12:6). Of na melaatsheid.

Probeer je eens in te denken hoe concreet en confronterend de rituelen zijn. Jij stond daar met dat offerdier. Jij legde je hand op de kop van het beest. De snijdende lucht als het dier verbrand werd. Gods brandende toorn die het dier trof. Maar dan ook het wonder van de herstelde relatie. Jij rein voor God!

Naast het reinigingsoffer had je het *hersteloffer*. Je had je naaste of je had God benadeeld. Dat moest hersteld worden. Je moest de benadeelde schadeloos stellen. En een offer brengen. Dit was een privé-offer.

Bloed

Zonde betekent dat je je leven verspeelt. En wat je verspeelt ben je kwijt. Dat betekent: je wordt een prooi van de dood. Maar nu het wonder: God wil genoeg nemen met de dood van een ander. In bloedige offers maakt Hij duidelijk wat jij hebt aangericht. Elk dier dat doodbloedt bepaalt je erbij: ik had moeten doodbloeden. Maar God zij dank: Hij neemt genoeg met het bloed van een ander. De Ander.

De Bijbel maakt duidelijk: God is geen wrede God die zo nodig bloed moet zien. Hij is die God die bloed gééft. Heel de offerdienst komt bij Hem vandaan. Christus is het lam van God (Joh. 1:29). In zijn grote liefde voor de wereld gaf God zijn Zoon (Joh. 3:16).

Want het bloed is de levenskracht van een levend wezen. Ik heb het jullie gegeven om er op het altaar de verzoeningsrite mee te voltrekken, want het bloed kan, als levenskracht, verzoening bewerken, Leviticus 17:11.

Hier vind je het grote onderscheid met de cultus van de heidenen. Zij dronken het bloed. En dachten dat de levenskracht van het dier in hen overging. Zelfhandhaving, terwijl je over alle kwaad en zonde heen leeft. Wonderlijk hoe God het bloed reserveert voor een ander doel: verzoening.

Brandoffers

Wat is er mooier dan dat iemand zich aan de Heer wil wijden? En als iemand dat wil, mag hij dan zelf weten hoe hij dat doet?

Je kunt zeggen: het brandoffer was een manier om je brandende ijver, je laaiend enthousiasme voor God te laten merken. En toch: het is God zelf die daar vormen voor geeft. Zoals Hij heel de offerdienst regelt. Speciaal in het boek Leviticus. In het Hebreeuws heet dit boek *'en Hij riep'*. Een persoonlijke relatie met God begint niet bij ons. Nee: God riep. Je moet eerst luisteren. God roept. En dan kom jij met jouw offer in Gods huis. Je komt Hem onder ogen. Je ontdekt dat je relatie met God een bloedernstige ondertoon heeft. Van het dier dat jij offert wordt het bloed gesprekeld tegen het altaar: je kunt God niet zomaar onder ogen komen. Tegelijk: je moet ook niet van schrik wegblijven. Je mag naderen. Maar wel op Gods condities. Er vloeit bloed. Het moet je duidelijk zijn: je hebt God veel gekost.

Wát je offert, dat ligt aan je draagkracht. De rijke offert een rund, de wat minder bedeelde offert een schaap of een geit. De arme een duif. God overvraagt niemand. Maar wat je ook offert: het moet iets van jezelf zijn (Lev. 1:2). Iets eigens. Een beest waar je kinderen misschien wel heel erg op gesteld waren. Het moest een mannelijk dier zijn: sterk en stevig. Een krachtig gebaar. Het moest gaaf zijn. Geen afdankertje. De Here Jezus was ook een gaaf lam (1 Petr. 1:19).

Het bloed van het offerdier werd opgevangen en tegen de zijkanten van het altaar gegoten (Lev. 1:5). God sluit zijn ogen niet voor jouw zonde, maar verzoent ze wel. Het dier moest worden gevild: de huid was voor de priesters (Lev. 7:8, inkomen in natura). Het offer was vervolgens een geurige gave voor de Heer (Lev. 1:9, 13, 17). Jouw offer deed Hem goed.

Van heidense goden is bekend dat zij offers wilden om hun honger te stillen. Heidense goden waren afhankelijk van wat mensen hun gaven. Ze zaten vast in hun begeerten en waren manipuleerbaar.

Heidens gebed

*De goden roken de geur,
de zoete geur.
En als vliegen kwamen ze toen op dat offer af,
als vliegen op de stroop.*

Maar de Heer heeft die offers niet nodig. En toch: als je je leven aan Hem wijdt, geeft dat wel iets speciaals in de verhouding. De Heer geniet ervan. Een geurige gave. Een kostelijk parfum. Zo is God. Hij is niet afstandelijk. Hij kan tegen je zeggen: goed gedaan! Voortreffelijk! Je bent een goed en betrouwbaar dienaar. Wees welkom bij het feestmaal van je Heer (Mat. 25:21, 23; vgl. ook 34). In de omgang met je Heer gaat het er niet om dat je alleen maar tekortkomt en dan weer om vergeving vraagt. Er is ook die andere kant: de Heer geniet van je geurige gave. Je hartelijke dienst. Hij neemt je inzet serieus. Dat mag een bemoediging zijn als je je leven aan Hem wilt wijden. Je relatie met God hoeft niet te blijven hangen in tekorten. Er bloeit zeker vandaag iets op: Christus gaf zijn bloed en *geeft zijn Geest*. Die Geest stemt je af op Gods heiligheid. Je ontdekt wat God van je wil. Je leert bidden: verlos mij van het meesjokken in de patronen van deze wereld. Help mij leven uit het geheim tussen U en mij: dat geheim van Christus' bloed. Ik was U alles waard. Ik ben U nog steeds alles waard. U wakkerde in het brandoffer het vuur van mijn geloof aan. Laat mijn hart branden voor U.

Verwerking

1 Welke lessen trek je vandaag uit de offers van Abel en Abram

Bespreek deze vraag in groepjes van 2-3 personen.

2 Opzettelijke en onopzettelijke zonden

Werkvorm:

- Schrijf deze woorden op een bord of een vel papier.
- Probeer met elkaar door voorbeelden te noemen een onderscheid te maken, ook voor vandaag.
- ees en bespreek hierbij Hebrëen 10:26 en volgende.

3 ‘...wij moeten óf zelf óf door een ander volkomen betalen’ (HC zondag 5, antw. 12)

Denk eens na over deze formulering.

Werkvorm:

- • Schrijf deze zin op het bord of een vel papier.
- • Schrijf de gedachten, woorden, opmerkingen van de groep eromheen.
- • Rangschik de opmerkingen en bespreek ze met elkaar.

4 Gemeenschapsstichtende offers

Lees Leviticus 7:11-38.

Werkvorm:

- • Schrijf de offers uit dit gedeelte op.
- • Schrijf achter elk offer welke bedoeling het heeft en welk doel er voor ons nog in te vinden is.
- • Bespreek dit met elkaar.

5 Grote Verzoendag

Hebrëen 5-9 bevat veel aspecten die overeenkomen met de ceremonie van de Grote Verzoendag in Leviticus 16.

Werkvorm:

- • Verdeel de groep in tweeën.
- • Laat de ene groep Leviticus 16 bespreken en vervolgens alle elementen van de Grote Verzoendag op een bord of vel papier schrijven.
- • Laat de andere groep Hebrëen 5-9 bespreken en vervolgens de overeenkomsten uit de brief aan de Hebrëen erachter schrijven.
- • Bespreek dit met elkaar en betrek daarbij de volgende vragen:
a Waarom nog één zoenoffer per jaar als er al zoveel offers gegeven werden? (Lev.)
b Maakt het offer van Jezus Christus aan alle offers een eind? (Hebr.)
Zie ook vraag 2 en 3 onder het volgende artikel.